

คำรับของจำเลยต่อผู้อื่นซึ่งไม่ใช่เจ้าพนักงาน

ในการดำเนินคดีอาญาซึ่งเป็นคดีพิเศษ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ได้บัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาอันเป็นคดีพิเศษไว้เป็นการเฉพาะในหลายเรื่อง ดังนั้น ในการดำเนินคดีพิเศษจึงต้องนำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้เป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะในชั้นการสืบสวน สอบสวน การออกหมายอาญา การจับ การค้น การควบคุมตัว การดำเนินคดีในชั้นพนักงานอัยการ และการพิจารณาคดีในชั้นศาล แต่นอกจากในเรื่องขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินคดีอาญาแล้ว หลักกฎหมายสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องนำบัญญัติตามวิธีพิจารณาความอาญามาใช้ในคดีพิเศษด้วยเช่นกัน คือ บทบัญญัติในเรื่อง การรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญา เนื่องจากกฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษไม่ได้บัญญัติให้แตกต่างออกไปเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด และเนื่องจากคดีพิเศษเป็นคดีอาญาในการรับฟังพยานหลักฐานจึงต้องใช้หลักกฎหมายเช่นเดียวกันกับคดีอาญาทั่วไป ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวถึง คำรับของผู้กระทำผิดอาญาที่ให้ไว้ต่อบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะสถานะของคำรับดังกล่าวว่า มีสถานะอย่างไรในทางกฎหมายเรื่องพยานหลักฐาน และน้ำหนักในการรับฟังคำรับดังกล่าวเพื่อพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิด

คำรับของผู้กระทำผิดที่ให้ไว้ต่อบุคคลอื่น เป็นกรณีที่ต้องหาหรือจำเลย ได้ให้ถ้อยคำยอมรับว่าตนเองเป็นผู้กระทำความผิดนั้นไว้ต่อบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่เจ้าพนักงานผู้จับกุมหรือเจ้าพนักงานผู้ทำหน้าที่สอบสวน ต่อมาเมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว บุคคลดังกล่าวได้มาเบิกความเป็นพยานในศาลถึงถ้อยคำที่เคยได้รับฟังจากจำเลยนั้น ซึ่งคำรับของจำเลยในกรณีนี้ ถือว่าเป็นพยานบอกเล่าที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคหนึ่ง เพราะเป็นข้อความซึ่งเป็นการบอกเล่าที่พยานบุคคลใดนำมาเบิกความต่อศาลหรือที่บันทึกไว้ในเอกสารหรือวัตถุอื่นใดซึ่งอ้างเป็นหลักฐานต่อศาล ซึ่งนำเสนอเพื่อพิสูจน์ความจริงแห่งข้อความนั้น เช่น นายเข้มใช้มีดแทงนายชุ่นซึ่งเป็นเพื่อนกันตาย โดยไม่มีใครเห็นเหตุการณ์เลย หลังจากกระทำความผิดแล้วนายเข้มได้มาเล่าเหตุการณ์ทั้งหมดให้นางสาวซึ่งเป็นภรรยาฟัง ว่าตนเองเป็นคนใช้มีดแทงนายชุ่นตาย ต่อมานายเข้มถูกจับและดำเนินคดี พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องนายเข้ม ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘, ๕๙ ต่อมานางสาวมาเบิกความเป็นพยานในชั้นพิจารณาคดี โดยเบิกความถึงคำบอกเล่าของนายเข้มดังกล่าวต่อศาล เช่นนี้ คำเบิกความของนางสาวที่กล่าวถึงคำรับของนายเข้มที่ได้ให้แก่อนายเข้มเป็นคนใช้มีดแทงนายชุ่นตายนั้น ถือว่าเป็นคำรับของจำเลยที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองซึ่งให้ไว้ต่อบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าพนักงาน ซึ่งสถานะทางกฎหมายพยานหลักฐานถือว่า คำรับของจำเลยดังกล่าวเป็นเพียงพยานบอกเล่า ซึ่งในเรื่องคำรับของจำเลยกรณีนี้ มีข้อสังเกตอยู่ ๓ ประการ

- (๑) ต้องเป็นคำรับที่จำเลยให้ไว้ต่อผู้อื่นซึ่งมิใช่เจ้าพนักงานผู้จับกุมหรือเจ้าพนักงานผู้สอบสวน แล้วต่อมาผู้ที่ได้รับฟังข้อความนั้น ได้นำคำบอกเล่าดังกล่าวมาเบิกความในศาลในฐานะที่ตนเป็นพยาน แต่ถ้าเป็นคำรับสารภาพที่จำเลยให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับกุม ก็จะกลายเป็นคำรับสารภาพในชั้นจับกุม ซึ่งต้องห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐานโดยไม่มีข้อยกเว้น ตามมาตรา ๘๔ วรรคท้าย และหากเป็นคำรับที่จำเลยให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้สอบสวน ก็ถือว่าเป็นคำรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวน ซึ่งกฎหมายไม่ได้ห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐานอย่างเด็ดขาด หากเจ้าพนักงานผู้

สอบสวนได้ดำเนินการถูกต้องตามขั้นตอน ได้แก่ พนักงานสอบสวนได้ถามเรื่องทนายและหากผู้ต้องหาไม่มีทนาย ก็ได้จัดหาทนายความให้หรือจัดหาทนายให้ตามความต้องการของผู้ต้องหา ก่อนที่จะถามคำให้การ ตามมาตรา ๑๓๔/๑ , ในความผิดบางฐานความผิดหรือคดีมีโทษจำคุกที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ร้องขอ พนักงานสอบสวนได้ถามปากคำผู้ต้องหาโดยมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ร่วมด้วยในการถามปากคำ ตามมาตรา ๑๓๔/๒ ประกอบ มาตรา ๑๓๓ ทวิ , ก่อนเริ่มถามคำให้การพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการให้ผู้ต้องหาสามารถให้ทนายความหรือบุคคลที่เขาไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ ตามมาตรา ๑๓๔/๓ และประการสุดท้าย ก่อนถามคำให้การพนักงานสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบว่า ผู้ต้องหาจะมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การถ้อยคำที่ให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีในชั้นศาลได้ และแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบว่า ผู้ต้องหาจะมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบปากคำตนได้ ถ้าพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการทั้ง ๔ ประการนี้ก่อนที่จะสอบถามคำให้การผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน คำให้การของผู้ต้องหานั้นสามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาได้

- (๒) คำรับของจำเลยที่ให้ไว้ต่อบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าพนักงานผู้จับกุมหรือสอบสวนนั้น แม้เป็นพยานบอกเล่า แต่ก็เป็นการรับที่เป็นประจักษ์ต่อตนเองหรือทำให้ตนเองเสียประโยชน์ในทางคดี สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานอย่างหนึ่งในชั้นพิจารณาเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๑) ถ้าตามสภาพลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานหลักฐานบอกเล่านั้น น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ (๒) ถ้ามีเหตุจำเป็น ไม่สามารถนำตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่านั้น
- (๓) แม้จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ตามมาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง แต่ก็ยังเป็นพยานบอกเล่า ในการวินิจฉัยชี้ขาดพยานหลักฐาน ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และไม่ควรเชื่อพยานหลักฐานนั้นโดยลำพังเพื่อลงโทษจำเลย เว้นแต่จะมีหลักฐานอันหนักแน่น มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดี หรือมีพยานหลักฐานประกอบอื่นมาสนับสนุน ตามมาตรา ๒๒๗/๑(คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๘/๒๕๕๖)

หลักกฎหมายดังกล่าว มีความจำเป็นที่ผู้ที่ทำหน้าที่สอบสวนคดีอาญาจะต้องศึกษาไว้ เพื่อใช้พิจารณาในการรวบรวมหรือใช้ชี้แจงพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิ์ตามข้อกล่าวหา ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์และประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรม ที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะต้องยึดถือเป็นหลักการที่สำคัญต่อเนื่องสืบไป

พันตำรวจตรี ยุทธนา แพรดำ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดีพิเศษ